

Сташенко Юлія Вікторівна,
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна

ОБЛІК ПРАЦІ ЯК ВАЖЛИВА ФУНКЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОГО УПРАВЛІННЯ

Облік праці та її оплати є важливою функцією господарського управління. Незалежно від господарської структури, він впливає на управлінські рішення та кінцеві результати діяльності будь-якої організації. Облік дозволяє отримати повну інформацію про витрачання грошових та трудових ресурсів, їх впливу на собівартість продукції та фінансовий стан підприємства. Беручи до уваги податки та нарахування з заробітної плати, необхідність детального обліку та контролю за використанням фонду заробітної плати не потребує доказів.

Серед вітчизняних вчених, які ставали перед завданням дослідження питань з оплати праці, необхідно зазначити таких: Ф.Ф. Бутинець, М.І. Бондар, М.Д. Ведерніков, А.М. Колот, М.В. Кужельний, І.Д. Фаріон, Н.В. Шульга, М.М. Шигун, Ю.А. Верига, Н.Б. Болотіна, О.В. Додонов, Г.Т. Завіновська.

Проблематика заробітної плати є болючою темою для багатьох працюючих українців. Заробітна плата є важливим показником для визначення рівня економіки країни, так як її величина визначає загальний добробут суспільства. Тому, актуальним і дуже важливим є дослідження і розвиток формування ринку праці, що обумовлює ефективність виробництва, підвищує мотивацію працівників, а внаслідок цього і доходи населення та стан економіки держави в цілому.

Заробітна плата є невід'ємним елементом соціально-економічної політики держави, головним джерелом підвищення добробуту працівників, основним засобом спонукання членів суспільства до високопродуктивної і якісної праці. Економічні перетворення і лібералізація соціально-трудових відносин жадає нових підходів до реформування системи оплати праці.

Людське суспільство не може існувати без застосування його членами своїх здібностей до праці. Праця, безсумнівно, є головною і невід'ємною умовою існування цього суспільства. Аналізу цього феномена присвячена величезна кількість наукових досліджень представників найрізноманітніших наук.

Плин часу та зміна умов праці в нинішніх організаціях, мотивує і стимулює власників підприємств розвивати відносини з персоналом, щоб ефективніше управляти працею, займатися її обліком на підприємстві. Оплата праці є основною заохочувальною виплатою працівникові за виконану ним роботу. Під терміном «заробітна плата» розуміють економічну категорію, тобто плату за робочу силу. З боку роботодавця – це одна з основних статей витрат,

яка в свою чергу впливає на собівартість продукції, що випускається (товарів, послуг, що надаються).

Сутність заробітної плати виявляється в тих функціях, які вона виконує. Можна виділити кілька основних функцій заробітної плати: відтворювальну, яка полягає в забезпеченні можливості відтворення робочої сили; стимулюючу, спрямовану на збільшення зацікавленості в підвищенні продуктивності праці; купівельну, що характеризує потенційну і фактичну можливості придбання необхідних товарів та послуг. Саме ця частина механізму заробітної плати та соціальних стимулів грає головну роль в інтенсивному використанні живої праці, спрямовує її на реалізацію цілей управління. Очевидно, що працівник веде особистий облік своїх доходів і в разі отримання заробітної плати в менших розмірах, ніж він очікував отримати, виникають конфліктні ситуації з працівниками бухгалтерії.

Бухгалтерський облік розрахунків з персоналом по оплаті праці в будь-якій організації здійснюється на підставі нормативних актів, які регулюють бухгалтерський облік та оподаткування в Україні. З боку держави приділяється підвищена увага до правових основ організації та оплати праці, роль держави полягає в захисті громадян, забезпечення їм гарантованої оплати за трудову діяльність.

Важливою складовою бухгалтерського обліку є облік розрахунків з персоналом з оплати праці та їх оподаткування, оскільки заробітна плата є основним джерелом мотивації співробітників, від її розмірів залежить продуктивність праці і як наслідок результати виробничої діяльності в цілому.

В умовах ринкової економіки підприємства самі визначають величину оплати праці працівників. У більшості випадків заробітна плата є основним, а іноді і єдиним джерелом доходів населення, тому для поліпшення їх соціального стану уряд повинен приділяти належну увагу середнього рівня оплати праці по регіону.

Отже, раціонально організований облік праці та заробітної плати сприяє більш доцільному використанню робочого часу; зміцненню дисципліни праці; зростанню його продуктивності; зниженню собівартості продукції і витрат обігу; підвищенню якості виконуваної роботи; своєчасному виявленню резервів подальшого росту продуктивності праці; точному підрахунку заробітної плати, яка належить кожному працівникові, її розподіл за напрямками витрат; контролю за правильністю та своєчасністю розрахунків з працівниками підприємства по заробітній платі; контролю за витрачанням фонду заробітної плати (оплати праці) і виплатою премій.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Ф.Ф. *«Бухгалтерський фінансовий облік»*. Підручник. Житомир, ПП. «Рута», 2016. 250 с.;
2. Безверхий К. *Виплати працівникам підприємства за МСФЗ в контексті соціальної складової фінансової звітності. Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 7., с.25-30.*